قاريخ دريافت: ١٤٠١/٣/٥

مطالعات نقد زبانی و ادبی(رخسار زبان سابق) تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۳/۲۶

سال ششم، شماره بیست سوم، زمستان ۱۴۰۱ مطات: ۱۲۹-۱۱۵

مقاله يژوهشي

توصیف ساختمان فعل ساده در گویش لایزنگان داراب

حسن رنجبرا

چکیده

مردم روستای لایزنگان معتقدند اجدادشان از نقاط مختلفی از سرزمین پهناور ایران به این روستا آمده و در آنجا ساکن شدهاند، ازینرو شاهد نوعی ادغام فرهنگی در این روستا هستیم. در این پژوهش که به افعال سادهٔ این گویش اختصاص یافته است، روش گردآوریِ مطالب میدانی و کتابخانهای بوده و روش پژوهش نیز تحلیل محتوا با رویکرد تحلیلی-توصیفی بوده است. در جستار پیش رو صد و نه فعل مورد بررسی قرار گرفت. نتایج این پژوهش نشان میدهد نشانهٔ مصدر در این گویش همانند فارسی رسمی«ـ ن» است و میتوان افعال این گویش را همانند فارسی رسمی با توجه به همخوان پیش از نشانهٔ مصدر به هشت گروه تقسیم کرد. برای به دست آوردن بنهای ماضی و مضارعِ افعال، همانند فارسی رسمی رفتار میشود. با توجه به فرایندهایی چون ابدال و همگونی در این گویش، بسیاری از افعال دچار دگرگونی شده و از فارسی رسمی متمایز شدهاند. مضارع مستمر از افعال ساده، در این گویش به چهار روش ساخته میشود. امروزه اکثر گویشوران، این زمان را همانند فارسی رسمی به کار میبرند. زمان آینده نیز در این گویش همانند ساخت مضارع اخباری است. همچنین بنهای ماضی و مضارع این افعال باعث زایشهای زبانی بسیاری شدهاند. چنان که در این پژوهش آمده است بسیاری از افعال باعث زایشهای زبانی بسیاری شدهاند. چنان که در این پژوهش آمده است بسیاری از انعال باعث زایشهای این گویش از بنهای ماضی و مضارع مشتق شدهاند.

واژههای کلیدی: داراب، گویش لای زنگانی، ماضی، مضارع، مشتقها.

^{ٔ -} دانش آموختهٔ کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

The structure of the simple verb in Layzangan dialect of Darab

² Hasan Ranjbar

The Layzangi dialect is in many linguistic aspects similar to the Lurish dialect, though still distinct from it. Since a great number of the inhabitants of Layzangi believe themselves to have originally come from various points from across the vast land of Iran, a kind of cultural integration can be observed in this rural community. Hence, this dialect can be conceived of as an amalgamation of several dialects and accents, but whose Lurish features are more perceptible. This study focuses on simple verbs in Layzangi dialect, investigating hundred and nine such verbs. Among the many results obtained were that there is a high number of verbs in this village and that the past and present roots of these verbs has led to numerous linguistic generations. In addition, the speakers of this village obtain the past and present forms in various ways, indicating that each of the families have come to settle in that village from different areas, bringing with them the cultural and linguistic features of their own native lands. Moreover, due to the pervasiveness of phonetic changes such as assimilation and elision in the Layzangi dialect, many infinitives and verb roots have features that are specific to this dialect.

Key words: Layzangi dialect, simple verb, past, present, derivatives

^{1.} MA in Persian Language and Literature.